

Gemeente Aalsmeer

Kaderbrief 2027

Aalsmeer, 12 mei 2026,

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de Kaderbrief 2027. Met deze kaderbrief schetst het college het inhoudelijke en financiële vertrekpunt voor de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030. De kaderbrief biedt inzicht in de financiële positie van de gemeente Aalsmeer bij ongewijzigd beleid en in de belangrijkste ontwikkelingen en onzekerheden die van invloed zijn op de beleids- en begrotingsruimte in de komende jaren.

Het kader voor de onderwerpen die in deze Kaderbrief zijn opgenomen is vastgelegd in lid 4 van de Financiële verordening 2025 van de gemeente Aalsmeer:

Het college biedt uiterlijk voor de laatste vergadering voor het zomerreces aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De nota gaat in ieder geval in op:

- a. De beleidsontwikkelingen;
- b. Een meerjaren investeringsplanning en meerjarenplan buitenruimte inclusief het effect op de liquiditeitsprognose;
- c. De financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenraming;
- d. Het meerjarig verloop van de reserves en eventuele voorstellen voor heroverweging van reserves.

1. De grote inhoudelijke onderwerpen voor de komende 10 jaar

Vanwege de recente gemeenteraadsverkiezingen bevat deze kaderbrief geen voorstellen voor nieuw beleid. De uitwerking van nieuwe beleidsvoornemens vindt plaats in het kader van de coalitiebesprekingen en wordt verwerkt in het coalitieakkoord en de programmabegroting 2027.

Eerder heeft u een opsomming van de twaalf belangrijke grote onderwerpen die de komende tien jaar naar verwachting gaan spelen gekregen. Deze zijn ingedeeld naar de opgaven die benoemd zijn in het ambtelijk overdrachtdossier. Bij elk onderwerp is kort geschetst waar het om gaat en wat de reden is dat het nodig is dit op te pakken. Zij vragen om slimme keuzes, naast (vaak) extra inzet van middelen en capaciteit.

2. Meerjarenbeeld 2027-2030

Uit het financieel meerjarenbeeld blijkt dat Aalsmeer in 2027 nog beschikt over een positief begrotingsresultaat. Vanaf 2028 ontstaan echter structurele tekorten, die in de daaropvolgende jaren verder oplopen. Daarmee komt de begroting op middellange termijn onder structurele druk te staan.

Deze ontwikkeling is grotendeels het gevolg van autonome ontwikkelingen, zoals loon- en prijsstijgingen, demografische ontwikkelingen en onzekerheid over Rijksmiddelen, in combinatie met een omvangrijke investeringsopgave. Deze effecten kunnen bij ongewijzigd beleid niet binnen de bestaande financiële kaders worden opgevangen. Dat betekent dat de ruimte voor nieuw beleid beperkt is zonder aanvullende keuzes of herprioritering van ambities.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het financieel meerjarenbeeld bij *ongewijzigd beleid*.

bedragen * € 1.000	2027	2028	2029	2030
Stand programmabegroting 2026	397	-1.235	-2.151	
<i>Mutatie o.b.v. raadsvoorstel septembercirculaire 2025</i>				
Effect septembercirculaire	670	670	670	
Effect BUIG	180	180	180	
Stand programmabegroting 2026 na september-circulaire 2025	1.247	-385	-1.301	

bedragen * € 1.000	2027	2028	2029	2030
RB 13-11-2025 Uitbreiding formatie griffie	-209	-209	-209	
RB 11-12-2025 Wijzigingsbesluit Omgevingsplan Bruid-schat bouwen	-48			
Stand programmabegroting 2026 - 2029 volgens Politiek Testament	990	-594	-1.510	-1.498
Totaal autonome ontwikkelingen	-9	21	21	-94
Perspectief na autonome aanmeldingen	981	-573	-1.489	-1.592

Het geschetste meerjarenbeeld sluit aan bij de analyse zoals eerder opgenomen in de brief ge-meentesecretaris: meerjarenbeeld 2027-2030 d.d. 6 mei 2026, waarin de op dat moment bekende autonome ontwikkelingen, kansen en risico's zijn betrokken.

De in deze kaderbrief opgenomen cijfers betreffen uitsluitend het doorrekenen van bestaand beleid en autonome ontwikkelingen. Met dit document worden geen keuzes gemaakt over nieuw beleid, intensiveringen, bezuinigingen of lastenverzwaringen. Wel maakt het meerjarenbeeld duidelijk dat het in stand houden van het huidige voorzieningenniveau niet vanzelfsprekend is en dat structurele keuzes onvermijdelijk zijn.

Onzekerheden en afhankelijkheid van het Rijk

Bij het opstellen van deze kaderbrief was de meicirculaire van het Rijk nog niet beschikbaar. Eventuele financiële effecten hiervan zijn daarom nog niet verwerkt. Daarnaast blijven de herijking van het gemeentefonds en de uitkomsten van de evaluatie van de Hervormingsagenda Jeugd (commis-sie-Van Ark) belangrijke onzekerheden voor de gemeentelijke financiën, met name vanaf 2028.

Deze onzekerheden onderstrepen het belang van een afgewogen begrotingsvoorbereiding en het behouden van bestuurlijke flexibiliteit. De inhoudelijke afweging en besluitvorming over keuzes in ambities, fasering en financiële dekking is aan het nieuwe college en de gemeenteraad en vindt plaats bij de behandeling van de programmabegroting 2027.

3. Uitgangspunten

In deze kaderbrief zijn de uitgangspunten opgenomen waarmee we de uitgaven- en inkomstenbud-getten in de programmabegroting 2027 willen verhogen. De verdere uitwerking daarvan vindt ver-volgens plaats in programmabegroting 2027 en de tariefvoorstellen 2027 die we later dit jaar aan u voorleggen. Wij stellen u voor de uitgangspunten, die in onderstaande tabel zijn opgenomen en in bijlage 1 nader zijn toegelicht, vast te stellen.

Indexatie (in percentage)	2027	2028	2029	2030
Lonen	4,70	4,50	4,10	4,00
Prijzen - IMOC (overheid materieel)	2,10	2,60	2,30	2,50
OVA	4,03	4,03	4,03	4,03
Deelnemersbijdrage GR (80% loon-20% prijs) 1)	4,18	4,12	3,74	3,70
Subsidies	4,00	4,00	4,00	4,00
Dienstverleningsovereenkomst ESA	2,10	2,50	2,10	2,30
Indexatie dienstverleningsbijdrage AA	3,70	4,12	3,74	3,70
Belastingen	3,40	3,55	3,20	3,25
Verblijfsbelasting	2,10	2,50	2,10	2,30
Leges	3,38	3,82	3,45	3,46

1) als deelnemersbijdrage niet op begroting 2027 van de GR is gebaseerd

4. Ontwikkeling van de reservepositie

We streven naar een verantwoorde balans tussen inzetten en behouden van onze reserves, met oog voor toekomstige risico's. In lijn met vastgesteld beleid stellen wij voor om een aantal bestemmingsreserves te heroverwegen of af te sluiten, waarbij middelen worden toegevoegd aan de algemene reserve.

In bijlage 2 van deze kaderbrief geven we inzicht in de actuele stand van zaken.

Van de in totaal 21 bestemmingsreserves die Aalsmeer op de balans heeft staan, komen er vijf in deze kaderbrief voor heroverweging/ afsluiten in aanmerking.

Samengevat wordt voorgesteld om:

- Het saldo van de egaliseringsreserve Sociaal Domein (€ 1.793.000) over te hevelen naar de algemene reserve en af te sluiten.
- De winst op de afgesloten grondexploitatie Herenweg 61-99 (€ 512.500) over te hevelen naar de algemene reserve.
- Een gedeelte van de bestemmingsreserve VVA-terrein (€ 40.000) nu over te hevelen naar de algemene reserve en na afronding van de werkzaamheden in 2026 dat ook met een eventueel restant te doen. Na afronding van de werkzaamheden deze bestemmingsreserve af te sluiten.
- Het restantsaldo van de bestemmingsreserve Klimaatadaptatie vanwege het ontbreken van een bestedingsplan (€ 139.000) over te hevelen naar de algemene reserve en deze bestemmingsreserve af te sluiten. Voor klimaatadaptatie is een structureel budget van € 40.000 in de programmabegroting opgenomen.
- De bestemmingsreserve rentelasten af te sluiten.

Met dit voorstel neemt de omvang van de algemene reserve met € 2.484.500 toe.

5. Weerstandsvermogen en risicomanagement

De gemeente Aalsmeer beschikt over een solide weerstandsvermogen dat ruimschoots boven de door de raad vastgestelde streefwaarde ligt. De weerstandsratio bedraagt 2,6, terwijl een streefwaarde van 1,5 wordt nagestreefd. Dat betekent dat de gemeente meer weerstandsvermogen heeft dan noodzakelijk op basis van het huidige risicoprofiel. De ruimte is bij het huidige risicoprofiel € 13 miljoen. Van dit surplus mag onder voorwaarden en na toestemming van de toezichthouder jaarlijks maximaal 10% worden ingezet voor de dekking van structurele lasten.

Hoewel er ruimte bestaat om beperkte structurele lasten te dekken uit het surplus, past hierbij terughoudendheid gezien de investeringsopgave en onzekerheid gemeentefonds.

In de brief gemeentesecretaris: meerjarenbeeld 2027-2030 d.d. 6 mei 2026 is op een aantal kansen en risico's ingegaan die nu nog geen onderdeel zijn van het meerjarenbeeld 2027 – 2030.

In bijlage 3 hebben we op het weerstandsvermogen en risicomanagement een nadere toelichting gegeven.

Voorafgaand aan de programmabegroting 2027 brengen wij onze risico's opnieuw in beeld.

6. Meerjaren investeringsprogramma (MIP) en Meerjarenprojecten programma Buitenruimte (MPP)

De gemeente staat de komende jaren voor een omvangrijke investeringsopgave, onder meer op het gebied van maatschappelijke voorzieningen, sportaccommodaties en de buitenruimte. Deze investeringen leggen een structureel beslag op de begroting via afschrijvings- en rentelasten en leiden tot een toenemende financieringsbehoefte.

Rekening houdend met de actualisaties op het MIP is het investeringsvolume voor de komende jaren € 50 miljoen, waarvan de nieuwbouw van zwembad de Waterlelie, de vervanging van de kunstgrasvelden en IKC Oosteindedriehoek de grootste zijn.

In de brief de brief gemeentesecretaris: meerjarenbeeld 2027-2030 d.d. 6 mei 2026 zijn actualisaties op het meerjaren investeringsprogramma (MIP) ten opzichte van het overzicht dat in de programmabegroting 2026 is opgenomen toegelicht.

Tegelijk met deze kaderbrief ontvangt u het raadsvoorstel Meerjarenprojecten programma Buitenruimte (MPP) 2026 - 2030. Het MPP 2026-2030 bevat project- en beheerbudgetten voor onderhoud, vernieuwing en herinrichting van de buitenruimte. De projectenlijst omvat werken op het gebied van wegen, verkeer, verlichting, kunstwerken, groen, water, spelen en riolering die een langere doorlooptijd hebben. De totale omvang van de projectenlijst 2026 – 2030, excl. de beheerbudgetten, inclusief rioleringsprojecten, bedraagt € 58 miljoen.

Een recapitulerend overzicht van de meerjarige investeringen is onderdeel van de programmabegroting 2027. De besluitvorming over het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2027 vindt plaats met de besluitvorming over de programmabegroting. De raad heeft altijd de bevoegdheid om voor autorisatie van het investeringskrediet een separaat raadsvoorstel te vragen.

7. Actualisatie van de financieringsbehoefte

Het Meerjaren Investeringsprogramma, het meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP), de te verwachten kasstroom uit de grondexploitaties en de aflossingsverplichting op de geldleningen zijn belangrijke factoren die de liquiditeitsbehoefte van de gemeente in de komende jaren bepalen en daarmee van invloed zijn op de ontwikkeling van de rentelasten van de externe financiering. In bijlage 4 is een aantal ontwikkelingen die zich na het opstellen van de laatste liquiditeitsprognose hebben voorgedaan nader toegelicht.

De liquiditeitsprognose laat zien dat het aantrekken van nieuwe externe financiering naar verwachting vanaf 2027 noodzakelijk wordt. De bijbehorende rentelasten zijn verwerkt in het meerjarenbeeld, waarbij is uitgegaan van prudente renteaannames.

In de programmabegroting 2027 komen we op de actuele liquiditeitsbehoefte terug.

8. Overige onderwerpen

In de brief de brief gemeentesecretaris: meerjarenbeeld 2027-2030 d.d. 6 mei 2026 ent u over een aantal kansen en risico's geïnformeerd. Op een aantal van de daar genoemde onderwerpen krijgt u een update.

- Herijking gemeentefonds: De VNG heeft op 17 april een reactie gegeven op de adviesaanvraag herziening verdeling gemeentefonds per 1 januari 2027. Net als de Raad voor Openbaar bestuur (ROB) is de VNG kritisch en vindt zij de voorgestelde wijzigingen onvoldoende onderbouwd en de effecten voor gemeenten onduidelijk. Ook vindt de VNG dat het proces te weinig tijd voor bestuurlijke reflectie en alternatieven heeft geboden. Samengevat adviseert de VNG om twee (kleine) technische wijzigingen door te voeren en de overige wijzigingsvoorstellen (nu) niet door te voeren, en een aantal daarvan mee te nemen naar een vervolgonderzoek. In de meicirculaire 2026 wordt duidelijk wat de Minister met de adviezen van de ROB en de VNG heeft gedaan.
- Evaluatie van Ark in 2027: op 13 april was er een Overhedenoverleg. Het kabinet heeft de rond van Ark herbevestigd (budget jeugdzorg niet in balans met de kosten vanaf 2028).
- Begrotingsadvies VNG: De VNG heeft ook dit jaar aangekondigd om, voor het vierde opeenvolgende jaar, met een begrotingsadvies te komen om onnodige bezuinigingen vanaf 2028 te voorkomen. De aanleiding hiervoor is de toezegging in het recent gevoerde Overhedenoverleg waarin de evaluatie van Ark is bevestigd. Dit advies verschijnt zodra het met de provinciale toezichthouders is afgestemd.

Richting voor de komende periode

Deze kaderbrief maakt duidelijk dat in het nieuwe politieke akkoord een inhoudelijke en financiële balans gevonden moet worden tussen ambities, beschikbaarheid van middelen en financiële houdbaarheid op de langere termijn. De ruimte voor nieuw beleid is niet vanzelfsprekend en vraagt om duidelijke prioritering, tijdelijke keuzes of aanvullende dekking.

De komende maanden werkt het nieuwe college, mede op basis van de uitkomsten van het coalitieakkoord en nieuwe Rijksinformatie, toe naar de programmabegroting 2027. Daarbij blijft het uitgangspunt dat Aalsmeer ook op langere termijn financieel gezond en bestuurlijk wendbaar blijft. De Kaderbrief 2027 vormt hiervoor het financiële en beleidsmatige vertrekpunt.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer

Bijlagen

1. Uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028 - 2030 worden financiële uitgangspunten gehanteerd. De financiële effecten van deze uitgangspunten zijn onderdeel van de mutaties in de programmabegroting. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in loonkostenbudgetten (salarissen en sociale lasten), inkoopbudgetten (prijzen en zorgkosten), subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn de uitgangspunten voor het tarievenbeleid onderdeel van deze paragraaf

De begroting en meerjarenraming stellen we op in 'lopende' prijzen. Dat houdt in dat voor alle jaren de impact van de indexatie op de uitgaven en inkomsten voor prijsontwikkeling in beeld wordt gebracht. Echter alleen voor het eerstkomende jaar worden de uitgaven en inkomsten geïndexeerd voor prijsontwikkeling. De jaren erna ramen we op hetzelfde prijsniveau. Het benodigde budget dat nodig is om de budgetten te kunnen bijstellen naar de prijzen die gelden in latere jaren van het meerjarenbeeld zijn "gereserveerd" op de stelpost loon-prijs die in de meerjarenbegroting is opgenomen (in programma 8 Algemene dekkingsmiddelen). De indexering van de bedragen voor 2027 vindt pas plaats bij de samenstelling van de begroting. Daarbij worden de uitgangspunten die in deze paragraaf zijn opgenomen toegepast.

De begroting is bij voorkeur structureel meerjarig sluitend. Dat houdt in dat de structurele uitgaven gedekt moeten zijn met structurele inkomsten. Onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland, heeft daar richtlijnen voor opgesteld. Jaarlijks vindt overleg plaats over de juiste toepassing van de richtlijnen. Voor het bepalen van het toezichtsregime kijkt de Provincie naar het structureel en reëel in evenwicht zijn van het begrotingsjaar.

Indexatie

De conform bestaand beleid gehanteerde systematiek voor de indexatie houdt het volgende in:

1. Voor een duurzaam reëel begrotingsbeeld is het van belang dat zowel de uitgavenbudgetten als de inkomstenbudgetten worden aangepast voor nominale ontwikkelingen (inflatie, c.q. loon- en prijsontwikkelingen).
2. Uitgangspunt is een onderscheid tussen loongevoelige en prijsgevoelige budgetten in de begroting. De loonontwikkeling wordt bepaald conform de geldende CAO en de mutatie van de sociale lasten. De prijsontwikkeling wordt bepaald op basis van de door het CPB periodiek gepubliceerde prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC). Indien er geen CAO is gaan we uit van de indexatiecijfers lonen zoals deze door het Centraal Planbureau (CPB) (meerjarig) zijn afgegeven in het Centraal Economisch Plan 2026 d.d. 12 maart 2026.
3. De (output)subsidies vallen onder loon- en prijsgevoelige budgetten.
4. Er vindt geen nacalculatie plaats over het achterliggende jaar. Bijstelling van een budget die het gevolg is van een te hoge of lage indexatie vindt plaats als autonome ontwikkeling in een eerstvolgend P&C document (bestuursrapportages voor het lopende boekjaar, Kadernota voor de meerjarige ontwikkeling).
5. Aan de inkomstenkant geldt dat een bijstelling van tarieven plaatsvindt. Voor de belastingen volgen we de inflatie. Het uitgangspunt bij de heffingen en retributies is dat deze maximaal kosten-dekkend zijn.

Een beperkt aantal begrotingsonderdelen kent een eigen, afwijkend regime. Dit betreft met name de verhuur van gebouwen/accommodaties door de gemeente. Dit is een eigenstandige, bedrijfsmatige activiteit. De jaarlijkse huuraanpassing is, conform de bepalingen in de huurcontracten, gekoppeld aan de ontwikkeling van het C.B.S.-prijsindexcijfer uit het voorafgaande jaar.

In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten opgenomen, die daarna verder zijn toegelicht.

Indexatie (in percentage)	2027	2028	2029	2030
Lonen	4,70	4,50	4,10	4,00
Prijzen - IMOC (overheid materieel)	2,10	2,60	2,30	2,50
OVA	4,03	4,03	4,03	4,03

Indexatie (in percentage)	2027	2028	2029	2030
Deelnemersbijdrage GR (80% loon-20% prijs) 1)	4,18	4,12	3,74	3,70
Subsidies	4,00	4,00	4,00	4,00
Dienstverleningsovereenkomst ESA	2,10	2,50	2,10	2,30
Indexatie dienstverleningsbijdrage AA	3,70	4,12	3,74	3,70
Belastingen	3,40	3,55	3,20	3,25
Verblijfsbelasting	2,10	2,50	2,10	2,30
Leges	3,38	3,82	3,45	3,46

1) als deelnemersbijdrage niet op begroting 2027 van de GR is gebaseerd

Lonen

De looptijd van de huidige CAO is tot en met 31 maart 2027.

Voor 2027 volgen we het CAO akkoord van april 2025 + 0,5% sociale lasten. Voor 2028 en verder volgen we het CEP. Daarnaast nemen we een trendmatige stijging op voor sociale lasten van 0,5%.

Prijzen

De meerjarenraming is gebaseerd op lopende prijzen. Dit betekent dat de relevante uitgavenbudgetten meerjarig worden verhoogd met het verwachte inflatie percentage. Aalsmeer hanteert voor de inflatieverwachting de prijsindex materiële overheidsconsumptie (IMOC). We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het CEP per maart van het huidig jaar.

Dat betekent dat in bovenstaande ramingen geen rekening is gehouden met mogelijke effecten als gevolg van de oorlog in het Midden-Oosten. Indien bijgestelde ramingen aanleiding geven tot een bijstelling komen wij daar in de programmabegroting 2027 op terug.

OVA

Vanuit de Jeugdwet en de Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk voor het betalen van reële tarieven aan zorgaanbieders. De VNG adviseert gemeenten de OVA-percentages toe te passen. Het Rijk gebruikt het OVA-percentage om de tarieven in de Zvw en de Wlz te indexeren. Aangezien zorgaanbieders vaak zorg in meerdere zorgdomeinen leveren, is het voor hen van belang dat de tarieven in de verschillende zorgdomeinen zoveel mogelijk op dezelfde manier worden geïndexeerd.

In lijn hiermee adviseert de VNG de gemeenten daarom de navolgende indexatie aan te houden: 90% Overheidsbijdrage arbeidsontwikkeling (OVA) en 10% Prijs particuliere consumptie (PCC).

Is deze indexatie in voorgaand jaar lager gecalculiseerd dan vindt nacalculatie plaats.

Het OVA-percentage voor 2027 en verder is op het moment van stellen van deze kaderbrief nog niet bekend. Voor 2027 passen we vooralsnog het OVA percentage 2026 toe (4,03%). Als bij het opstellen van de programmabegroting 2027 beschikbaar is passen we dat percentage toe. In de programmabegroting 2027 wordt u daarover dan geïnformeerd.

Indexatie deelnemersbijdrage gemeenschappelijke regelingen

Basis voor de raming is de door het Algemeen Bestuur vastgestelde bijdrage voor Aalsmeer die is opgenomen in programmabegroting van de gemeenschappelijke regeling (GR). Ook eventuele meerjarige verwachtingen van de GR nemen we over. Ontbreken die gegevens dan indexeren we de in de programmabegroting geraamde kosten meerjarig met een gewogen gemiddelde van de loon (80%)- en prijsindex (20%).

Subsidies

Basis voor de indexatie van de subsidies zijn de op hele getallen afgeronde percentages die van toepassing zijn op de deelnemersbijdrage gemeenschappelijke regelingen.

Dienstverleningsovereenkomst Exploitatiemaatschappij Sportaccommodaties Aalsmeer (ESA)

In de dienstverleningsovereenkomst die met de ESA is gesloten is in artikel 4.5 bepaald op welke wijze de opdrachtsom jaarlijks wordt geïndexeerd. Dat is op basis van de jaarmutatatie van augustus van het voorafgaande jaar volgens de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het

CBS. Omdat op het moment van stellen van deze brief het CPI% van augustus nog niet bekend is zijn we voor de uitgangspunten uitgegaan van de geprognosticeerde ontwikkeling zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan 2026 van het Centraal Planbureau.

Indexatie 2027 dienstverleningsbijdrage Amstelveen

De indexering voor de dienstverleningsbijdrage Amstelveen bedraagt voor 2027 3,70% (betreft na-calculatie 2025/2026 -/-0,4%, index 2027 4,10%). In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken hoe de jaarlijkse indexatie van de dienstverleningsbijdrage wordt vastgesteld.

Tarievenbeleid

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling, indien wettelijk toegestaan;
- Het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- Terughoudendheid ten aanzien van verhoging lokale lastendruk.

Belastingen

Woonlasten 2026

Medio april is de jaarlijkse COELO-Atlas voor de lokale lasten van de Rijksuniversiteit Groningen verschenen. In dit rapport dat jaarlijks verschijnt wordt de ontwikkeling van de lokale lasten in beeld gebracht.

Belangrijkste referentie is het woonlastenbedrag voor een meerpersoonshuishouden in een koopwoning met de gemiddelde gemeentelijke WOZ-waarde. In Aalsmeer daalt dit woonlastenbedrag van een eigenaar-bewoner in 2026 met 1,7%. Dat is gunstiger dan het landelijk beeld: een stijging van 4,3%. Landelijk stijgt de OZB met 4,6% (Aalsmeer 2,5%), de afvalstoffenheffing met 4,2% (Aalsmeer daling met 10%) en de rioolheffing met 4,1% (Aalsmeer 1,96%). Landelijk gezien staat Aalsmeer daarmee op de 226e plaats van de 342 gemeenten (2025: plaats 276). De gemeente op nummer 1 is de gemeente met het laagste gemiddelde woonlastenbedrag. Landelijk is het gemiddelde woonlastenbedrag in 2026 € 1.095, in Noord-Holland € 1.122, in Aalsmeer is dat € 1.140. De ontwikkeling van de woonlasten in vergelijking met de omliggende gemeenten in 2026 is als volgt:

Woonlasten eigenaar woning	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aalsmeer	898	919	1.030	1.089	1.163	1.140
Amstelveen	784	881	900	974	1.005	1.043
Amsterdam	761	837	921	944	1.058	1.063
Diemen	834	942	970	1.070	1.123	1.142
Haarlemmermeer	809	851	860	993	1.067	1.121
Ouder-Amstel	887	976	999	1.038	1.111	1.207
Uithoorn	858	952	992	1.066	1.116	1.157
Kaag en Braassem	954	1.037	1.082	1.152	1.190	1.229
Nieuwkoop	966	1.051	1.086	1.149	1.195	1.231

Ontwikkelingen per belasting

Onroerende zaakbelastingen

OZB woningen

Voor de bepaling van het indexatiecijfer van de OZB woningen wordt het uitgangspunt gehanteerd 50% loon en 50% prijs. We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) per maart van het huidig jaar. Het tarief in 2027 stijgt op basis van dit uitgangspunt voor inflatie met 3,4%.

Om deze extra opbrengst te realiseren dient het tarief jaarlijks te worden aangepast aan de waardeontwikkeling van het onroerend goed in Aalsmeer. Het indexeren van de OZB-opbrengst betekent dat het gemiddelde aanslagbedrag voor de burger stijgt met de inflatiecorrectie. De gemeente houdt bij het vaststellen van de tarieven rekening met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. De

Ozb tarieven worden afgeleid door de gewenste opbrengst te delen door de belastinggrondslag. Een hogere WOZ-waarde betekent bij gelijkblijvende opbrengst dus een lager tarief. Een sterkere stijging van de WOZ-waarden leidt daarmee niet tot een hogere aanslag voor de burger en eventueel tot extra inkomsten voor gemeente.

OZB eigenaar niet-woningen

Voor de bepaling van het indexatiecijfer van de OZB niet-woningen wordt het uitgangspunt gehanteerd 50% loon en 50% prijs. We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) per maart van het huidig jaar. Het tarief in 2027 stijgt op basis van dit uitgangspunt voor inflatie met 3,4%.

OZB gebruiker niet-woningen

In 2025 is besloten om de OZB gebruikers niet-woningen gefaseerd om te zetten naar de OZB eigenaren niet-woningen. In de Kadernota 2025 is toegelicht dat, gelet op een recente rechterlijke uitspraak, deze omzetting niet in één jaar mag plaatsvinden. Besloten is om deze omzetting in vier jaar te laten plaatsvinden. In 2027 vindt de omzetting van de 3e tranche plaats.

Voor de bepaling van het indexatiecijfer van de OZB niet-woningen wordt het uitgangspunt gehanteerd 50% loon en 50% prijs. We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) per maart van het huidig jaar. Het tarief in 2027 stijgt op basis van dit uitgangspunt voor inflatie met 3,40%.

In de begroting 2022 is op basis van de motie RAP het tarief van de OZB Niet-woningen in drie jaar verhoogd tot het regionaal gemiddelde. Uit de Atlas lokale lasten 2026 van COELO blijkt dat door het gemiddelde OZB tarief voor niet-woningen (eigenaren en gebruikers) 0,5210% is. In Aalsmeer is het tarief 0,4973%. In lijn met de motie RAP-raad is een verhoging tot het regionaal gemiddelde een mogelijkheid.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft recent het besluit getekend waardoor gemeenten een heffing kunnen opleggen aan eigenaren van panden die meer dan een jaar leeg staan (zogenaamde leegstandsheffing). In aanloop naar de tariefvoorstellen later dit jaar brengen wij in beeld in hoeverre dit voor Aalsmeer een reëel alternatief is.

Verblijfsbelasting

Met ingang van 2026 wordt de verblijfsbelasting geheven als percentage van de overnachtingsprijs exclusief BTW, ongeacht het aantal personen dat gebruik maakt van de accommodatie. Het percentage is vastgesteld op 6%. Dit percentage wordt niet gewijzigd. De groei van de gemeentelijke inkomsten is afhankelijk van de ontwikkeling van de tariefstelling van de accommodaties. Deze tariefstelling is afhankelijk van kostenontwikkeling (CAO, energie, onderhoud, afschrijving et cetera), marktindicatoren (zoals bezettingsgraad, vraag/ aanbod, seizoenspatronen) en strategische positionering. Een geschikt indexcijfer om de eigen gemeentelijke inkomsten mee te verhogen is de consumentenprijsindex (CPI) logies van het CBS. Hiervan wordt echter geen prognose afgegeven. Om die reden wordt vanaf 2027 het gevolgd. Deze bedraagt voor 2027 2,1%.

Waterverblijfsbelasting

In de programmabegroting 2026 is het tarief voor de waterverblijfsbelasting € 3,03. Conform het hiervoor onder OZB woningen wordt het tarief in de programmabegroting 2027 met 3,4% verhoogd.

Kostendekkende tarieven

Afvalstoffen- en rioolheffing

Het uitgangspunt bij de riool- en afvalstoffenheffing is dat de heffingen kostendekkend zijn.

Afvalstoffenheffing

Bij het opstellen van de tariefvoorstellen 2027 wordt op basis van de ontwikkeling van de lasten beoordeeld in hoeverre een verhoging of eventuele verlaging van de afvalstoffenheffing in 2027 noodzakelijk of mogelijk is. In de programmabegroting 2026 heeft een verlaging van het tarief plaatsgevonden, zodanig dat de voorziening niet onder de € 2,3 miljoen zakt. Deze voorziening wordt om een tweetal redenen op dit niveau gehouden:

- de door het Rijk aangekondigde belastingverhoging op de afvalverwerking.
- Besluitvorming over de uniforme tarieven reiniging, die in drie jaar wordt doorgevoerd en impact heeft op de kosten van straatvegen (die deels worden doorbelast via de afvalstoffenheffing).

Bij de tariefstelling later dit jaar wordt behalve de ontwikkeling van de kosten ook de omvang van de voorziening betrokken.

In onderstaande tabel is de tarief afvalstoffenheffing 2026 van de gemeente Aalsmeer en dat van de regiogemeenten opgenomen.

Huishouden	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Uithoorn	Kaag en Braassem	Nieuwkoop
Meerpersoons	373	349	469	494	523	397	369	382	379
Eénpersoons	299	287	352	392	386	379	338	349	255

Rioolheffing

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2026 is het beleidsmatig kader met naar de toekomst extra opgaven in het kader van klimaatadaptie en grondwaterzorg. Actualisering van de meerjarige exploitatie riolering, waarbinnen de herberekening van het verloop van de kapitaallasten een zwaarwegende factor is, verwerkt de effecten van faseringen in de feitelijke voortgang van de werkzaamheden (doorwerking jaarrekening en nieuw Meerjarenprojectenplan Buitenruimte). Het benutten van de spaarvoorziening riolering draagt samen met de egalisatievoorziening riolering bij aan een gelijkmatige ontwikkeling van de lastendruk en een optimale inzet van de beschikbare middelen. Met inachtneming van deze aspecten wordt bij de begrotingsbehandeling een tariefvoorstel voorgelegd.

Volgens het GRP worden de tarieven in 2027 verhoogd met 2% tot € 203,84. In welke mate dit uitgangspunt nog klopt hangt af van de gedetailleerde uitwerking van de lasten bij de programmabegroting 2027 en de actualisatie van het GRP, sinds 1 januari 2024 Water- en rioleringsprogramma (Wrp), dat in 2026 plaatsvindt.

In het raadsvoorstel over het Meerjarenprojecten programma Buitenruimte is toegelicht dat de investeringsbehoefte in de riolering groter is dan de beschikbare investeringsruimte. In het raadsvoorstel over het nieuwe Wrp vindt een integrale afweging plaats over de ontwikkeling van de uitgaven en de inkomsten in de komende jaren.

In onderstaande tabel is de tarief rioolheffing 2026 van de gemeente Aalsmeer en dat van de regiogemeenten opgenomen.

Huishouden	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Uithoorn	Kaag en Braassem	Nieuwkoop
Meerpersoons	200	214	192	252	199	193	290	334	244

Leges en overige retributies

Voor de overige leges geldt dat de tarieven in de volgende verhouding worden geïndexeerd: 80% indexatie van de dienstverleningsbijdrage, 20% prijsindexatie. Dit omdat de kosten voor het verstrekken van producten uit de legesvergunningen vooral bestaan uit capaciteitskosten en in mindere mate uit overige kosten en deze dienstverlening door de AA-organisatie wordt uitgevoerd. Dat betekent dat de legestarieven in 2027 stijgen met 3,38%. Een uitzondering hierop vormen de tarieven waarvoor door het Rijk een wettelijk maximum wordt vastgesteld. Hier volgen we de door het Rijk gemaximeerde tarieven.

Op basis van de indexen die hierboven zijn toegelicht is een concept meerjarige doorrekening gemaakt en het financiële effect op de stelpost in beeld gebracht. De in de begroting opgenomen stelpost loon- en prijs bevat voldoende budget om de prijsgevoelige budgetten in de begroting te indexeren.

Naast de stelpost loon-prijs bevat de begroting ook een stelpost areaal, behoedzaamheid en nieuw beleid. Het doel van deze stelposten is toegelicht in onderstaande tabel.

Omschrijving	Doel
Stelpost behoedzaamheid	(structurele) risicobuffer
Stelpost areaal	Budgettaire effecten als gevolg van een toe- of afname van de gemeente verevenen.
Stelpost nieuw beleid	Dekking van nieuw beleid. In de coalitieperiode 2022-2026 zijn een aantal beleidswensen incidenteel, voor vier jaar, gefinancierd. In de nieuwe coalitieperiode vervallen deze incidentele middelen.

De meicirculaire is het eerstvolgende moment om beschikbare stelposten opnieuw te beoordelen. Verschuivingen in de maatstaven waarop het gemeentefonds wordt verdeeld en mogelijk hogere inflatiecijfers kunnen aanleiding zijn de stelposten loon-prijs en areaal bij te stellen.

Rente omslagpercentage

Basis voor de bepaling van het rente-omslagpercentage is de notitie rente 2023 van de commissie BBV. Voor zowel de toerekening van rente aan grondexploitaties als aan vaste activa geldt dezelfde systematiek. Het rente-omslagpercentage wordt bepaald door de rentelasten en rentebaten over de externe financiering door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa en de voorraad grondexploitaties. Indien er sprake is van projectfinanciering wordt deze niet meegenomen in de omslagrente. Aalsmeer kent een integrale financiering. Hierbij bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering wel het geval is). Door de lage gemiddelde rente op de opgenomen geldleningen is het rente omslagpercentage vooralsnog bepaald op 0,1%. De komende jaren stijgt het rente omslagpercentage door het aantrekken van externe financiering.

2. Reserves

In artikel 4 lid 1d van de Financiële verordening 2025 gemeente Aalsmeer is bepaald dat het meerjarig verloop van de reserves en eventuele voorstellen voor heroverweging onderdeel zijn van de Kadernota.

Het kader voor mutaties in reserves is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer. Daarin staat dat het instellen en opheffen van reserves als ook het herbestemmen van reserves een eigen keuze en bevoegdheid van de gemeenteraad is. Onttrekkingen en toevoegingen aan reserves moeten door de raad worden goedgekeurd en worden dus altijd via een raadsvoorstel en raadsbesluit aan de raad voorgelegd. Een uitzondering hierop is als bij de instelling van de reserve wordt de raad vaststelt dat voor de betreffende reserve het college wordt gemandateerd voor toevoegingen en onttrekkingen.

Beoordeling van nut/ noodzaak van de bestemmingsreserves vindt ieder jaar plaats bij de jaarstukken/ kadernota. Dat is ook dit jaar weer gebeurd.

Van iedere reserve is in beeld gebracht of er

1. Een bestedingsplan ligt of een ander door de raad gefiatteerd besluit voor onttrekking aan de reserve;
2. Of heroverweging van de reserve aan de orde is vanwege het ontbreken van een bestedingsplan.

Van de in totaal 21 bestemmingsreserves die Aalsmeer op de balans heeft staan, komen er vier in deze kaderbrief voor heroverweging in aanmerking. Van één bestemmingsreserves wordt voorgesteld om deze af te sluiten.

Heroverwegingen

Egalisatiereserve Sociaal Domein

In december 2025 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de strategienota Sociaal Domein. In het hoofdstuk Financiën van deze nota is het advies gegeven om overschotten en tekorten voortaan af te wikkelen binnen de algemene reserve. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- de uitgaven sterk kunnen fluctueren door externe factoren (zoals zorgvraag of rijksbeleid), terwijl we voor de inkomsten afhankelijk zijn van de Rijksoverheid (algemene uitkering).
- het sociaal domein kent vaak jaar-op-jaar variatie in uitgaven.
- in de praktijk vindt dekking van de claims voor extra budget vanwege het structurele karakter plaats uit de stelpost loon-prijs, areaal en/ of het begrotingsresultaat.

Het voorstel is daarom om het saldo uit de egalisatiereserve Sociaal Domein per 31 december 2025, groot € 1.793.000 toe te voegen aan de algemene reserve en de egalisatiereserve Sociaal domein af te sluiten.

In het accountantsverslag 2025 adviseert de accountant om in de jaarstukken meer inzicht te geven in de (historische) meerjarige ontwikkeling van de kosten voor jeugdhulp en Wmo. De ontwikkeling van de kosten in combinatie met productiecijfers/ indicatoren geven een beter beeld van de ontwikkeling van de lasten binnen het Sociaal Domein.

Voorlopige winsten grondexploitaties

In de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) is toegelicht dat de actieve grondexploitatie Herenweg 61-99 is afgesloten. De winsten die zijn gemaakt zijn in afwachting van het afsluiten van deze grondexploitatie gestort in de bestemmingsreserve voorlopige winsten grondexploitaties. Nu de grondexploitatie is afgesloten staat de winst op dit complex vast en kan deze toegevoegd worden aan de algemene reserve (€ 512.500).

Klimaatadaptatie

Op 4 maart 2021 heeft de raad een besluit genomen over de klimaatadaptatie-agenda 2021-2026. Ten behoeve van de uitvoering van dit programma heeft een éénmalige storting plaatsgevonden van € 280.000. In de Kadernota 2024 is al € 112.000 overgeheveld naar de algemene reserve. Voorgesteld wordt om de resterende middelen in deze bestemmingsreserve (€ 139.000) ook over te hevelen naar de algemene reserve. Voor klimaatadaptatie is een structureel budget van € 40.000 in de programmabegroting opgenomen.

Omdat na deze overheveling het saldo van de bestemmingsreserve nihil is wordt tevens voorgesteld om deze bestemmingsreserve af te sluiten.

VVA-terrein

In de Lentenota 2018 is deze bestemmingsreserve gevormd voor de dekking van de gemeentelijke bijdrage aan het VVA-terrein. De gemeentelijke bijdrage was nodig als cofinanciering op de bijdrage van SLS. Na afronding van werkzaamheden vindt er een overheveling plaats van de bestemmingsreserve VVA-terrein naar de reserve kapitaallasten om de afschrijvingskosten te dekken. De werkzaamheden aan het VVA-terrein zijn bijna afgerond. Voorgesteld wordt om het niet benodigde gedeelte (€ 40.000) over te hevelen naar de algemene reserve.

Tevens wordt voorgesteld om nadat de laatste werkzaamheden zijn afgerond een eventueel restant toe te voegen aan de algemene reserve en de bestemmingsreserve af te sluiten.

Met deze voorstellen neemt de omvang van de algemene reserve met € 2.484.500 toe.

Af te sluiten bestemmingsreserves

In de tabel met de bestemmingsreserves van de jaarstukken 2025 is één bestemmingsreserve opgenomen waarvan voorgesteld wordt om deze af te sluiten. Dat is:

Bestemmingsreserve rentelasten

Deze bestemmingsreserve is geopend naar aanleiding van het besluit over nieuwbouw zwembad de Waterlelie d.d. 12 december 2024. In de Kadernota 2026 is toegelicht een gewijzigd voorstel gedaan, zie pagina 70 en 71 van dat document, waarbij de bestemmingsreserve een andere naam

heeft gekregen, afschrijvingskosten zwembad. Budgettair had dit voorstel geen enkel effect. Met de overheveling is deze bestemmingsreserve overbodig geworden. Omdat de raad gaat over het instellen en afsluiten van bestemmingsreserves wordt nu voorgesteld de bestemmingsreserve rentelasten af te sluiten.

In onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de reserves (als bedoeld in artikel 43 lid 1 van het BBV) per ultimo jaar waarin bovenstaande voorstellen zijn verwerkt.

Stand ultimo (* € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve	43.278	43.468	42.874	41.364	39.854
Totaal algemene reserve	43.278	43.468	42.874	41.364	39.854

Stand ultimo (* € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Aanpassing gemeentehuis	355	355	355	355	355
Afschrijvingskosten zwembad	10.066	5.523	3.504	3.354	3.204
Dekking kapitaallasten	19.466	23.024	24.104	23.348	22.592
Duurzaamheidsfonds	83	43	43	43	43
Egalisatie sociaal domein	0	0	0	0	0
Handhaving Westeinderplassen	83	83	83	83	83
Kunstzinnige verfraaiing	211	161	111	61	61
Herinrichting VVA terrein	42	42	42	42	42
Monumentenfonds	47	47	47	47	47
Natuurlijk begraafpark	0	12	38	78	118
Meerjarenprojectenplan buitenruimte	22.580	22.892	22.754	22.587	25.175
Klimaatadaptatie	0	0	0	0	0
Programmatistische aanpak funderingsmonitoring	308	135	135	135	135
Uiterweg	0	0	0	0	0
Schuifpuzzel Kudelstaart	175	50	50	50	50
Veilig te stellen budgetten	40	0	0	0	0
Voorlopige winsten grondexploitaties	7.024	7.024	7.024	7.024	7.024
Totaal bestemmingsreserves	60.480	59.391	58.290	57.207	58.929
Totaal reserves	103.758	102.859	101.164	98.571	98.783

3. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van een gemeente is daarmee het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen zonder dat dit consequenties heeft voor de uitvoering van de dagelijkse zaken. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio die wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (financiële buffer) en de financiële gevolgen van het zich voordoen van de geïdentificeerde risico's (en waarvoor geen voorzieningen kunnen worden gevormd of een verzekering kan of is afgesloten).

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarstukken 2025 is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen, het risicoprofiel en de ratio toegelicht.

De gemeente streeft naar een weerstandsratio die ruim voldoende is en daarom 1,5 dient te zijn. De ratio in de jaarstukken 2025 is 2,6. De voorstellen voor heroverweging uit de vorige paragraaf hebben op deze uitkomst geen impact, omdat zowel de egalisatiereserve Sociaal Domein als de reserve voorlopige winsten onderdeel zijn van het weerstandsvermogen.

Daarmee beschikt de gemeente over meer weerstandsvermogen dan noodzakelijk om de geïdentificeerde risico's, mochten deze zich voordoen, op te kunnen vangen.

Dat betekent dat de gemeente over vrij weerstandsvermogen beschikt. Uitgaande van de ondergrens van 1,5 is deze, bij het huidige risicoprofiel, € 13 miljoen.

Sinds 2024 mogen gemeenten het surplus van de algemene reserve, dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit), jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Hieraan is de voorwaarde gekoppeld dat de solvabiliteit groter of gelijk aan

20% is en blijft. Om deze maatregel te kunnen treffen moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn.

Naast het weerstandsvermogen is, zoals eerder toegelicht, een structurele risicobuffer opgenomen, de stelpost behoedzaamheid.

4. Financiering

Op basis van de meerjarige prognose met betrekking tot benodigde en beschikbare financieringsmiddelen wordt bepaald of in de meerjarige financieringsbehoefte wordt voorzien.

In de paragraaf financiering van de programmabegroting 2026 is eerder op de financieringsbehoefte nader ingegaan. Ten opzichte van die prognose zien we een aantal ontwikkelingen

- Doorschuiven van uitgaven uit 2025 naar 2026, waardoor een hoger saldo schatkistbankieren per 1 januari 2026 dan geraamd.
- Actualisatie van het MPP en de meerjarenprognose grondexploitaties (MPG)
- Uitbreiding van financieel meerjarenbeeld met het jaar 2030.

De verwachting is dat in 2027 naast de reeds aangetrokken financieringsmiddelen, € 13 miljoen aan nieuwe financiering moet worden aangetrokken op basis van de huidige liquiditeitsprognose. Dat is een jaar later dan in de programmabegroting 2026 werd verwacht. Vertraging in de uitgaven is de belangrijkste reden voor een hoger saldo in de schatkist per 31 december 2025.

De verwachting dat er in 2026 nog geen externe financiering hoeft te worden aangetrokken heeft gevolgen voor het moment dat de gemeente meer rentelasten moet gaan betalen voor externe financiering. Deze herfasering van lasten is onderdeel van de bijstellingen in de programmabegroting 2027.

De totale financieringsbehoefte 2026-2030 bedraagt € 64 miljoen.

Niet alleen vanwege de investeringen moet de komende jaren externe financiering worden aange trokken, ook vanwege de reguliere aflossingen op de huidige leningenportefeuille en op de nog aan te trekken geldleningen. De bestaande leningenportefeuille daalt de komende jaren daardoor van € 28 miljoen ultimo 2025 tot € 7,3 miljoen ultimo 2030.

Er is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de afwikkeling van de Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. en het daarin opgenomen erfpachtbedrijf. Dit jaar wordt besluitvorming met diverse mogelijke scenario's voorbereid. Daarbij worden ook de consequenties voor de aandeelhouders en de mogelijke impact op financieringsbehoefte in beeld gebracht. De raad wordt via een zienswijze procedure hierbij betrokken. De planning hiervoor is dit najaar.

De voorbereidingen voor het aantrekken van een langlopende lening is belegd bij de treasurycommissie. Zodra dit aan de orde is vindt op basis van voorstaande de afweging plaats over de aan te trekken lening. Het college neemt hier vervolgens een besluit over.

De meerjarige liquiditeitsprognose wordt minimaal twee keer per jaar geactualiseerd.

Rentevisie

In de paragraaf Financiering van de programmabegroting is een toelichting gegeven op de rentevisie. Deze rentevisie is naar de situatie in augustus 2025. Nadien is de oorlog in het Midden-Oosten uitgebroken. De geopolitieke ontwikkelingen vergroten de onzekerheid op de financiële markten en brengen met name opwaartse risico's voor inflatie en lange rentes met zich mee. Dit verkleint de ruimte voor verdere renteverlagingen door de ECB. In de programmabegroting is voor de nieuw af te sluiten leningen (voorzichtigheidshalve) uitgegaan van een rentepercentage van 3,75% (2027) oplopend tot 4% (2029). De huidige ontwikkelingen ondersteunen de voorzichtigheid in de gehanteerde rentepercentages voor nieuw af te sluiten leningen.